

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. De fine, quem potest, vel debet intendere Sacerdos in faciendo sacro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

festis, id facere, non concederem; siquidem, ut habet Suarez de Euch. d. 88 sect. 1. circa finem, alique apud Bonac. loco citato, hæc esset voluntas, non necessitas, effectusque novus vivendi modus, qui dispensatione indigeret. Non propterea noluissem, quod Marchinus de ord. tr. 3. p. 3. c. 15. n. 1. id etiam continuare in Eremica concedens, adderet decipi in hoc Suar. nec enim tanto viro talis censura erat contorquenda, multo minus, quia nullam sui dicti Marchinus, si rectè pendatur rationem affert; & insuper, rationi à Suario allatæ non respondet.

At quis eiusmodi Eremicæ dispensabit? id non explicat Suarez. Sed ego author essem Episcopo; ut regulariter rem remitteret ad Summum Pontificem, ad quem pertinet approbare modos bene, vel male vivendi. Lege Bellarm. de Monachis, cap. 4. Rodriq. tom. 1. quest. Reg. 1. artic. 4. circa medium: Peyr. tract. 2. in Const. Pyrrhi, à num. 2.

Duo denique hic adverte. Alterum: celebrantem posse Missam inceptam prosequi sine Ministrio, si Minister fortè abiit, & aliquantulum expectatus non veniat. Ita Henricus quem sequitur Hurtad. d. 4. de sacrif. diff. 12. circa finem, quia quamvis, necessitate urgente à Missa incepta desistere quis possit, de qua re infra lib. 2. cap. 7. §. 1. defectus tamen Ministri non est necessitas tanti momenti, quantum ad desistendum requiritur.

Alterum est, Ministrum, nisi desit in necessariis (ut v.g. materiam inceptam sua culpa Sacerdoti tradat) & citra scandalum, & contemptum in suo ministerio, vix posse graviter peccare. Ita Bonac. de Euch. disp. 4. quest. ultim. pag. 9. num. 30. nam si relinquit respondere, vel inservire in quod debet, non videtur, in re gravi delinquere. Adde nec obligati esse in gratia; quare si cum conscientia peccati mortalis inservit, non propterea novum mortale committit: immo puto, si cum debita reverentia accedit, ne venialiter quidem peccare, sicuti nec venialiter peccaret, si alias spirituales exercitationes exhiberet.

§. VI. Sanitas Corporis.

1. Non loquimur, quænam sanitas requiratur, ad hoc, ut ordinati quis ritè valeat in Sacerdotem id enim pertinet ad tract. de Irregularitate; sed, posito quod sit Sacerdos quænam necessaria sit, ut licitè celebrari ab ipso possit.

2. Illa requiritur quæ non obstat integritati, & reverentia sacrificij. Hinc à sacris Canonibus mox citandis excluduntur à munere sacrificandi patientes morbum caducum, demoniaci, capite læsi, cæci, digitis carentes, vomitu laborantes, & similes; magna enim esset ir-

reverentia, vel relinqui propter hæc sacrificium factum, vel indecenter tractari.

3. Illos ergo, qui morbo caduco, vel simili, cile revertitur, vexantur, ita convalescere oportet experientiam alicuius temporis recuperantem.

Pro Dæmoniis, aliqui iuxta cap. Communionis finit. 33. experientiam anni de recuperata poscunt, pro aliis morbis, iuxta cap. Nuper. 3. experientiam triginta dierum. Sed textibus in pensis merito Suar. Sayr. Reginald. alique apud de Irregul. d. 7. quest. 1. p. 2. num. 22. concludunt, scopam pertinere iudicium, an aliquis liber morbo, pensatis morbi, & personæ conditionibus, gatur omnino Suarez, de Conf. d. 51. s. 1. n. 5. pro iis, qui iam Ordinem susceperunt, de quibus quimur, ait, requiri quidem iudicium Episcopi, non esse dispensationem, sed declarationem declarationem intelligi authenticam, scilicet, perite dimanantem; nam propterea ego non sufficere, si fiat à Doctore privato. Possunt fieri à Provinciali pro suis subditis Regularibus tertius pro quodam Patre Capucino imputavi, quia satis illa pro subditis est authenticatio.

4. Idem insuper ibid. notant laborantem morbo, si raro, puta semel in mense cadere in tremor, idque absque clamore, vel spumarum emissionem horribili corporis agitatione posse celebrare, ut socio Sacerdoti jejuno, qui possit, si fuerit opus, Sacrificium.

5. Denique, qui lepra vel simili exteriore morbo laborat, in quo tamen non sit prædictum culum, sed solum quidam horror altarium, includitur omnino ab Altari, sed prohibetur ne citius in publico. Ita Suarez de Sacram. disp. 82. in initio.

6 De Lusco dixi cap. 5. §. 5. num. 2.

§. VII. Mundiis Corporis, & lotio manuum.

1. De his sufficit asserere, quæ breviter notantur de Sacram. disp. 82. in proemio, sine. Dicitur, quod, munditia corporalis à Sacerdote sacrificium beat, quantum recta ratio dicitur, & ideo, iuxta regulas, Sacerdos celebraturus, se corporaliter lavat, id etiam fiat, in significationem spiritualis munditiæ, propter ipsam mundiis corporalem & munditiæ non debet, quamvis non videatur illa significatio rigore præcepti. Hæc ille.

2. Idem propter similes rationem erit de locutionum post spoliatas sacras vestes; id, quod per hanc causationem his adnotasse sufficiat.

LIBER SECUNDUS.

De iis quæ ad Sacerdotem pertinent, dum actu celebrat.

CAPUT PRIMUM.

De intentione Sacerdotis in celebrando.

§. I. De fine, quem potest, vel debet intendere Sacerdos, in faciendo Sacro.

1. SACRIFICIUM, inter omnes actiones Vitis Religionis, est excellentissima actio, quæ scilicet, veneramus Deum Optimum Maximum

dignum esse, in cuius honorem, vel nostra ipsa viam struatur; id, quod significare profitemur, non quidem verbis, sed ipsa actione Sacrificij: in quo per esse debet destructio rei oblata. Offertur autem in Missa ipse Christus Dominus eiusdemque Christi destructio intervenit, quatenus, per consecrationem Corporis & Sanguinis, ponitur idem Christus in proximo statu, seu via destructionis; quia mirum ex vi consecrationis Christus reproduci sub speciebus panis, & vini, & ut sic reproduci ponitur in tali statu, ut mox, corruptis speciebus destruat, seu dissolvatur esse; non quidem destruat, sed

absolutè, sed ex vi amissionis talis esse reproducti: Si-
quidem, si per impossibile, non esset in sua reali exi-
stentia in Caelo; sed solum in esse Sacramentali sub his
speciebus; certe, ex vi corruptionis talium specierum,
destrueretur omnino, & non amplius existeret. Vides
destrueretur omnino? Quare, si tunc non, quan-
tum destructionem victimæ? Quare, si tunc non, quan-
tum physice destruebatur, sed quando jugulabatur, seu
physice percutiebatur a Sacerdote ovis v. g. dicebatur
sacrificari, seu sacrificari: & liquida, ut vinum, & oleum,
non quando physice destruebantur, sed quando in ter-
ram, v. g. vel ex toto, vel ex parte effundebantur, dice-
bantur sacrificari, seu libari: sic quando in Consecra-
tione accipit Christus hunc statum, quo proximè
ponitur in via ad dictam destructionem, rectè sacrifi-
cari verè, & realiter dicitur: Nam quemadmodum
per gravem percussione ovis moritur inde ad qua-
dam destructionem, v. g. & vinum, oleumve per effusione de-
struenda inde ad aliquod tempus, quia ponuntur in pro-
ximo statu destructionis, in omni loquendi proprietate
dicuntur sacrificari; ita Christus Dominus, quia ponit
sub speciebus, inde ad modicum tempus, his cor-
ruptis, destruendus, dicitur in omni proprietate sacrifi-
cari.

Hic mihi duo de hac re cogitanti appruit bonus mo-
dus explicandi, qua ratione, in Missa, reperitur vi-
ctimæ destructio tam essentialis in omni propriè dicto
Sacrificio. Nam per alios modos, quibus utuntur Do-
ctores apud Ioannem Delugo de Euchar. disp. 19. sect. 4.
& 5. & per ipsum modum, quo idem configatis cate-
chizantur, utitur, numquam habetur vera, realis, & non
metaphorica destructio, quæ realis, & vera certè habet
per nostram prædictam explicationem. Sed hæc fusc
explicamus in tract. Theologico de Sac.

2. Cum igitur ut dicebam, Sacrificium sit prædictus
excellentissimus Religionis actus, certum est ultimum
Sacerdotis sacrificantis finem debere esse, Deum mo-
do prædicto venerari, qui certè finis semper saltem im-
plicitè aderit, quoties Sacerdos intendit iuxta Ri-
tum sanctæ Ecclesiæ celebrare, nec talem ritum, quoad
substantialia, & graviter necessaria, velit, propter
quemcumque alium finem, relinquere. Secus fore mor-
tale peccatum nemo dubitat, quia quicquid Sacerdos præpo-
neret substantialibus, & graviter necessariis illum
alium finem, quod esset negligere Dei præceptum, in re
gravi. Lege S. Thom. 2.2. quæst. 132. art. 3.

3. Nunquàmne igitur sine mortali peccato potest
sacrificium celebrari a Sacerdote propter alium finem?
Et, æquène peccabitur, si Sacerdos celebret ob vanam
gloriam, vel ob lucrum, vel quid simile?

4. Dico, si propter finem mortaliter peccaminosum,
celebret Sacerdos, certum esse, peccare mortaliter, ut si
quis v. g. celebraret ob finem aliquod notabile furandi:
Peccaret item mortaliter, si propter alium quemcumque
finem vellet relinquere, seu relinqueret ritum prædi-
ctum in necessariis: Ratio utriusque est, quia in hoc se-
cundo casu Dei præceptum, ut modo dixi, negligitur,
& in prima intenditur finis mortaliter peccaminosus, à
quo actio specificationem sumit.

5. An autem, in primo dicto casu essent duæ mali-
tiæ, speciei diversæ, altera propter intentionem furti,
contra iustitiam, altera contra Religionem, propter
irreverentiam, quæ irrogatur Sacrificio, dum assumi-
tur, tanquam medium, ad malum finem: posset esse
quæstio, quam tamen breviter expedio, affirmando
esse duas, furti, ut certum est, & sacrilegij propter di-
ctam gravem irreverentiam, quæ certè in tali intentione
reperitur, dum vis uti actione tam sancta, ad finem
tam perversum.

6. At vero si propter finem venialiter peccamino-
sum quis principaliter celebraret, v. g. ob vanam glo-
riam, vel lucrum venialiter malum, solum venialiter
peccaret. Sic Sanch. lib. 1. in Decal. cap. 3. num. 1. Ratio
est, quia universaliter tunc est mortale ordinare ope-
rationes virtutum; v. g. ministrare Sacramenta, au-

dite Sacrum, opera Misericordiæ exercere, & alia
huiusmodi, atque adeo ipsum facere Sacrum; tunc
inquam, est mortale ordinare hæc ad alium finem,
quando in eo fine ita sistitur, ut interveniat voluntas
omittendi ob illum finem, aliquod Dei præceptum
grave. Ita Sylvest. Navarr. Henric. apud Sanch. ci-
tati. At in casu nostro non omittitur tale quid, ut
supponimus, ergo mortale non erit, solum erit venia-
le, sicuti venialis est finis. Quamvis enim addit aliqua
ordinis perversio, cum debet celebrari Sacrum, pro-
pter Dei gloriam dumtaxat, & non propter vanam
gloriam, tamen hæc perversio non est gravis; patet,
quia jam remanet finis ultimus ipsius gloriæ in eo
minimo, quo servantur substantialia, & necessaria
Missa; solum additur hic alius finis, qui cum ut di-
ximus; sit venialiter peccaminosus, illum finem ul-
timum non excludit, sed solum leviter, ut ita dicam,
contaminat.

7. Denique si propter finem indifferentem, quis
principaliter celebraret, v. g. ut amico complacere,
aliàs non sacrificaturus, idem dicendum erit, scilicet
non peccatum mortaliter. Ratio est, quia, ut modo
dictum est, non intercedit voluntas omittendi aliquod
grave præceptum. Peto tamen venialiter peccatum,
quia ordinare res sacras, & spirituales ad hæc tempo-
ralia, nonnulla perversio est, licet minor, quam si
ordinentur ad finem venialiter malum, de quo in præce-
denti numero.

8. Sed audi, quod Deus te amet, Lector, id quod,
quæ dicimus, illustrabit. Erat quidam Concionator
cæterum pius, ac religiosus, qui tamen volebat concio-
nari in diebus Quadragesimæ, nisi stipendium à prædi-
cationis ministerio ipsi promitteretur. Rursus erat alius,
qui invitatus ad faciendum in quadam villa Sacrum, ibat
perlibenter, quia ibi opporere à Domino villæ excipie-
batur, Sacrum tamen bona devotione operari, seque
ad illud, pro virili parte, disponere solebat, ita ut
facere usurparet, se agere gratias consuevisse illi Do-
mino pro epulo temporali, non minus, quam pro
spirituali. Hi duo Concionator, & Sacerdos, cum
ego Messanæ, olim in Collegio nostro, versarer, si-
mul convenerunt ad interrogandos nostros, an pec-
carent; Dixi, peccare dumtaxat venialiter, nam or-
dinabant Concionem, & Sacrum ad fines illos tempo-
rales, cum interim ultimatè consisterent in Deo, pro-
pter quem Conciones utiliter, & Sacrum religiose per-
agebant. Addidi tamen facile eos potuisse etiam à ve-
niali se liberare, si solum, minus principaliter, inten-
derent, alter honestam refocillationem, alter honestum
lucrum.

§. 11. De Intentione, quam Sacerdos habere debet conse-
crandi ante, vel dum operatur Sacrum.

Præmittitur divisio, & explicatio Intentionis.

1. Intentio consecrandi absoluta (nam de conditio-
nata agere pertinet ad Scholasticos) quam Sacer-
dos habere potest, dum Sacrificium celebrat (id quod
est commune in consiciendis omnibus Sacramentis)
quadrex est. Actualis, Habitualis, Virtualis, Inter-
pretativa.

2. Intentio Actualis est, qua quis actu intendit ali-
quid facere. Estque duplicis generis. Prima, qua, quis
advertens quid faciat, volens, illud agit. Secunda, qua
quis reflectens ad ipsam voluntatem, qua vult aliquid
agere, illam vult. Hanc intentionem in actu signato,
illam in actu exercito, appellat Caiet. apud Suar de Sacra-
in fine Comment. ad quæst. 64. S. Thom. de Sac. art. 8.

3. Habitualis est intentio mere præterita, nondum
retractata, v. g. intentio, quam heri habui eundi Ro-
mæ, si eam non revocavi, nec aliud addidi, dicitur
hodie habitualis. Alio modo etiam sumitur intentio
habitualis, pro habitu scilicet ex frequentatis actibus
acquisito